Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Sylabus Przedmiotu

Regulacje prawne i etyczne w badaniach naukowych

Wydział	Kierunek	Specjalność	Kod przedmiotu
Szkoła Doktorska	Szkoła Doktorska	-	NSDP/S/T/2/8

1. INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa przedmiotu	Nazwa przedmotu nadrzędnego/modułu	Rok akademicki	Rok studiów
Regulacje prawne i etyczne w badaniach naukowych	-	2026 / 2027	Drugi
Semestr	**Rok naboru**	**Profil kształcenia**	**Poziom studiów**
-	2025 / 2026	-	trzeciego stopnia
Tryb studiów	**Język wykładowy**	**Rodzaj przedmiotu**	**Koordynator przedmiotu**
stacjonarne	polski	Zajęcia obowiązkowe	Urbaniak Monika, prof. dr hab. (p008926)
Koordynator przedmiotu nadrzędnego/modułu	**Osoba zaliczająca**	**Osoby prowadzące**	
-	Urbaniak Monika, prof. dr hab. (p008926)	Matthews-Kozanecka Maja dr n. med. , Żok Agnieszka dr n. o zdr. , Stępniak Piotr prof. dr hab.	

2. CELE KSZTAŁCENIA. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MODUŁU/PRZEDMIOTU

Poznanie problemów nauki i etyki współczesnej
Poznanie funkcji i celów etyki zawodowej
Poznanie kodeksu etycznego i zasad etyki naukowca
Posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu prawa karnego, cywilnego, pracy
Rozumie potrzebę rozwoju postawy i wrażliwości etyczno-moralnej w praktyce zawodowej

3. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak.

4. TREŚCI PROGRAMOWE

TREŚCI PROGRAMOWE:

Nauka i etos badacza. Cele badań naukowych. Zasady doboru próby do badań. Selekcja danych.
Dobra praktyka badań naukowych. Nadużycia w nauce.
Etyka w badaniach naukowych – plagiat, prawo autorskie, własność intelektualna.
Konflikt interesów w praktyce badawczej.
Historia i rozwój regulacji badań naukowych w biomedycynie.
Etyka badań z udziałem człowieka. Godność i prawa człowieka.
Zasada szacunku dla osoby. Świadoma zgoda na udział w badaniu.
Problemy z uzyskaniem świadomej zgody.
Zasada dobroczynienia. Zasada równowagi klinicznej.
Modele analizy ryzyka i korzyści badania biomedycznego.
Ochrona jednostek i populacje szczególnie narażonych na wykorzystanie.
Zasada sprawiedliwości. Dostęp do badań i ich wyników.
Sprawiedliwość w badaniach międzynarodowych.
Społeczna kontrola badań. Komisje bioetyczne.
Status moralny zwierząt. Prawa zwierząt. Zasady eksperymentowania na zwierzętach. Komisje ds. eksperymentów na zwierzętach.
Etyczne aspekty badań naukowych na ludzkich zarodkach.
Etyczne aspekty badań na materiale biologicznym ludzkiego pochodzenia.
Etyczne aspekty badań epidemiologicznych.
Kodeks etyki pracownika naukowego i jego znaczenie dla przestrzegania zasad etycznych w prowadzeniu i dokumentowaniu badan naukowych
Etyczne uwarunkowania badań naukowych w świetle postanowień Kodeksu etyki pracownika naukowego i Kodeksu etyki lekarskiej. Omówienie przypadków.

5. OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

EFEKTY UCZENIA SIĘ - PO ZAKOŃCZENIU ZAJĘĆ STUDENT OSIĄGNIE W ZAKRESIE:	Numer standardu kształcenia lub kierunkowego efektu uczenia się	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji	Forma realizacji
WIEDZY			
ekonomiczne, prawne i inne istotne uwarunkowania działalności naukowej	D.W06	P8S_WK	seminaria
fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	D.W05	P8S_WK	seminaria
zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu	D.W04	P8S_WG	seminaria
UMIEJĘTNOŚCI			
upowszechniać wyniki działalności naukowej, także w formach popularnych	D.U05	P8S_UK	seminaria
dokonywać krytycznej analizy i oceny wyników badań naukowych, działalności eksperckiej i innych prac o charakterze twórczym oraz ich wkładu w rozwój wiedzy	D.U02	P8S_UW	seminaria
KOMPETENCJI			
podtrzymania i rozwijania etosu środowisk badawczych i twórczych, w tym: prowadzenia działalności naukowej w sposób niezależny, respektowania zasady publicznej własności wyników działalności naukowej z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej	D.K07	P8S_KR	seminaria
krytycznej oceny własnego wkładu w rozwój danej dyscypliny naukowej	D.K02	P8S_KK	seminaria

6. WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
sposób oceny efektów uczenia się	**metoda oceny efektów uczenia się**	**symbole standardów kształcenia/efektów uczenia się**
egzamin	Odpowiedź pisemna	D.W04, D.W05, D.U02, D.U05, D.K02, D.K07, D.W06
zadanie	Esej	D.W05, D.W06, D.W04, D.U05, D.U02, D.K07, D.K02

7. NAKŁAD PRACY STUDENTA

ECTS			ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	LICZBA GODZIN SAMODZIELNEJ PRACY STUDENTA	ZAJĘCIA			
						seminaria		
ECTS	w tym ECTS zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	w tym ECTS zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli/prowadzących zajęcia			łączna liczba godzin zajęć	łączna liczba godzin s.	w tym online	w tym e-learning
0.00	0.00	0.00	12	0	12	12	0	0
METODY DYDAKTYCZNE						przypadki (Metody aktywizujące)		

8. KRYTERIA OCENY

Egzamin (forma pisemna : test/esej)

9. LITERATURA PODSTAWOWA

1. M. Urbaniak (red.) **Praktyczne aspekty prawa medycznego** , Wydawnictwo: Nauka i Innowacje, 2015.
2. W. Jędrychowski. **Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie** , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2004.
3. C. Watała, M. Różalski , M. Boncler, P. Kaźmierczak **Badania i publikacje w naukach biomedycznych. (tom 1-2)** , Medica Press. Bielsko-Biała,, 2011.
4. E. Babbie **Badania społeczne w praktyce, tłum W. Betkiewicz,** , PWN, Warszawa, 2006.

10. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. M. Różycka, M. Waligóra (red.), **Badania naukowe w biomedycynie z udziałem ludzi. Standardy międzynarodowe** , Wolters Kluwer, Warszawa, 2012.
2. . **Dobre obyczaje w nauce . Zbiór zasad i wytycznych., Wydanie trzecie zmienione,** , PAN Komitet etyki w Nauce , Warszawa, 2001.
3. red. W. Galewicz, **O etyce badań naukowych, /w ;/ Etyczne i prawne granice badań naukowych** , Universitas, Kraków, 2009.

11. KOŁA NAUKOWE

1. Studenckie Koło Naukowe Prawa Medycznego i Farmaceutycznego

12. UWAGI KOŃCOWE

Adres jednostki realizującej przedmiot: ul. Przybyszewskiego 39, 60-356 Poznań